

ŽEMAIČIŲ FORMULINIAI KEIKSMAI

Birutė Jasiūnaitė

Šios publikacijos tikslas – pagal galimybes kuo išsamiau supažindinti skaitytoją su populiariausiais žemaičių formuliniais keiksmais. Į toliau pateikiamą sąrašą įtraukta apie puspenkto šimto įvairaus pobūdžio keiksmų formulių, užrašytų įvairiais laikais visoje Žemaitijos teritorijoje. Sąmoningai apsiribota formuliniais sakinio pavidalo keiksmais, nes neigiamųjų žmogaus apibūdinimų, vadinamųjų pejoratyvų, yra didelė daugybė. Tai gali būti ir atskiri neigiamos reikšmės žodžiai, pavyzdžiui, *žaltys, rūpūžė, kiaulė, vėlnias, šetōnas, judōšius, čerauniņkas*, ir neigiamai konotuoti frazeologiniai junginiai, kaip antai *gyvātės išnara* „blogas žmogus“, *kipšas su kapstyklė* „nedorėlis, nenaudėlis“, *Telšių pliuūpis* „ištižėlis“, *Nemākščiū vėbra* „žioplys“, *Plūngės keturākis* „akiniuotis, kuriuo gąsdinami vaikai“, *vārna su kepalāičiais* „žioplė, išsižiojėlė“ ir pan. Apie įvairaus pobūdžio pejoratyvus jau esu rašiusi prieš keliolika metų (plg. Jasiūnaitė 1995), todėl smalsesnis skaitytojas gali susidaryti gana išsamų vaizdą apie tokios šiaurės žemaičių leksikos savitumą.

Medžiaga šiai publikacijai rinkta daugiausia iš rašytinių šaltinių, pirmiausia „Lietuvių kalbos žodyno“ I–XX t. bei „Tautosakos darbų“ (TDr) prieškarinių tomų. Židikų (Mažeikių r.) apylinkės formuliniai keiksmai paimti iš populiaraus pobūdžio Janinos Sidabrienės straipsnio „Židikų apylinkės neigiami linkėjimai“ (1983), neblogai reprezentuojančio mus dominančią leksiką, vartojamą vienoje konkrečioje šiaurės žemaičių vietovėje. Iš šnekamosios kalbos bene daugiausia pavyzdžių turime iš Endriejavo (Klaipėdos r.), Sedos (Mažeikių r.), Tirkšlių (Mažeikių r.). Endriejaviškių pavyzdžius palyginti ilgą laiką esu rinkusi iš savo senelės Onos Jokužytės-Martinkienės (1895–1995), turėjusios puikią atmintį, platų žodyną, gerą lingvistinę nuovoką. Reikia pabrėžti, kad tokio pobūdžio medžiagą dėl jos specifikos parankiausia užrašinėti iš gerai pažįstamo, artimo žmogaus. Už įdomius tirkšliškių pavyzdžius esu dėkinga prof. habil. dr. Aleksui Girdeniui. Kartoteką šiek tiek papildė ir ekspedicinės vasaros, prabėgusios Sedoje, Žemaičių Kalvarijoje, Papilėje, Kuliuose ir kitose šiaurės žemaičių vietovėse.

Mano supratimu, formulinio pobūdžio keiksmų sąrašas būtų neišsamus, trūktinas be žinomų žemaičių rašytojų – Motiejaus Valančiaus, Simono Daukanto, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Sofijos Čiurlionienės-Kymantaitės – raštuose vartojamų

pavyzdžių, atspindinčių autorių gimtosios tarmės ypatumus, ypač leksiką bei frazeologiją, iš dalies ir morfologijos dalykus. Ekspresyvių dialogų, į kuriuos išradingai įpinamos ir tradicinių keiksmų formulės, ypač gausu Žemaitės kūryboje. Įvairių rašytojų tekstuose pasitaikantys autoriniai naujadarai nėra itin nutolę nei nuo tarmės, nei nuo folklorinės tradicijos. Autorius, gerai jaučiantis tarminės šnekamosios kalbos specifiką, sugeba improvizuoti, originaliai komponuoti tradicines formules, išplėtoti jas, pavyzdžiui: *Kad velnias peklą uždegtų su tokiais klapatais! Žem; Kad po Liucipieriaus uodegōs pàkištos per amžius smirdētumēt!* S. Čiurl III 117; Oi, nedoras kunigas, *kad jį šimtai statinių juodųjų pagautų!* M. Valanč. Pastarosios formulės aidas tarsi atskamba nuoširdžiam mano senelės pasipiktinime nevalyvu kaimynu keiksminku: An[ajs bačkoms, bačkoms velnius vis kriovė: *kad tave bačka velnių atimtu!* End.

Į šią publikaciją palyginti nemažai tradicinių keiksmų pakliuvo ir iš ankstesniųjų tautosakos rinkėjų darbų. Pirmiausia čia minėtini Vinco Krėvės-Mickevičiaus „Patarlės ir priežodžiai“ bei Mikalojaus Davainio-Silvestraičio „Pasakos. Sakmės. Oracijos“. Reikia pasakyti, kad V. Krėvės pateikiama medžiaga paprastai esti šiek tiek stilizuota, „paukštaitinta“. Joje retkarčiais pasitaiko morfologijos bei leksikos aukštaitiškumų, paties rinkėjo – pietų aukštaičių tarmės atstovo – kalbėsenos bruožų, pavyzdžiui: *vėidas* (žemaičiai apskritai nevartoja bendro žodžio šiai kūno daliai pavadinti), *vesėilia* (plg. autentiškus žemaičių slavizmus *veselià* arba *vesėlė*), *lygaūs*, *tiesaūs* (plg. žemaičių autentiškas formas *lygio*, *tiēšio*) ir pan. Kiti tautosakos rinkėjai (S. Daukantas, M. Davainis-Silvestraitis) vietos tarmės autentiškumo požiūriu pranašesni, jų užrašyti tekstai tikslesni. Aišku, tiksliausias tarmės perteikimas, vadinamasis transponavimas, būdingas „Lietuvių kalbos žodyno“ pavyzdžiams, atėjusiems tiesiai iš gyvosios kalbos.

Kartais pasitaiko, kad tradicinių keiksmų ar blogo linkėjimų formulės įpinamos į didesnės apimties tautosakos kūrinius ir funkcionuoja kaip organiška tam tikros visumos dalis. Dažniausiai keiksmų randame pasakų, dainų ar paukščių balsų pamėgdžiojimų tekstuose. Šiek tiek tokio pobūdžio pavyzdžių pateko ir į mūsų sąrašą, plg. „*Še tau, perkūnāli – patriūbyk man į pasturgalį!*“ Į jį perkūnas spyręs (už pasturgalio rodyką) TDr VI 135 (Plt)¹; Kad išlėkiau, paliko pilnos miegos, pilnos daržinės, medžiai su lapais, ka parlėkiau – tuščios miegos, tuščios daržinės, kožną rytą vis kopūstai, vis kopūstai, *ka jūs ben užspringtumiat!* (gieda blezdinga – kregždė, parlėkusi pavasarį) Lkv. Keiksmų pakliūva ir į burtų, užkalbėjimų tekstus. Viena kita būdingesnė burtų formulė šiai publikacijai paimta iš žinomo Jono Balio rinkinio „Lietuvių žemdirbystės papročiai ir tikėjimai“ – jas galima traktuoti kaip tam tikros apeigos žodinę (verbalinę) dalį², pavyzdžiui: Jei kas dyvijasi [iš karvės], rei-

¹ Mano endriejaviškės senelės teigimu, toks paniekos gestas buitėje buvo gana paplitęs: įniršusi moteris, užsiplėšusi sijoną, parodydavo šią kūno dalį, o antroji ironiškai klausdavo: Vo kumet portigrapijas išdirbsi (atseit ji buvo ne paniekinta, įžeista, bet „nufotografuota“)? Vaikai susipykę rodydavo vienas kitam ir špygą, ir liežuvį. Špygą, ypač kišenėje, parodydavo ir suaugusieji: Aš anai nieko pryš nesakiau, bet špygą kišenėje] aš visuomet turėjau (sakyta apie piktą uošvienę)!

² Dėl šio termino žr., pvz., Толстой 1995: 23.

kia sakyti: „*Pasidyvyk iš jos šūdo!*“, tada pienas nepranyks LŽPT 145 (Varn). Gana sudėtinga formulinė struktūra, kaip žinoma, labai būdinga folkloro kalbai apskritai, todėl platesnis, išsamesnis folklorinis kontekstas gali tyrinėtojiui labai padėti perprasti tradicinių formulinių keiksmų funkcionavimą rišliame tekste.

Reikia pripažinti, kad autentiškuose žemaičių dialoguose, ypač kada kalbėtojai dėl ko nors gerokai susijaudina, įniršta, atskiromis stereotipinėmis formulėmis tenkinamasi retai. Smarkiai susipykę pašnekovai garsiai šaukia, „šaud“ ištisomis keiksmų serijomis, kuriose, beje, tradiciniai žemaitiški posakiai eina pramaišiu su populiariais slavizmais. Tokio pobūdžio autentiškų, nepagražintų dialogų galima rasti transkribuotų tarminių tekstų rinkiniuose. Iš jų keiksmų tyrinėtojams ypač vertingas paslėptu mikrofonu įrašytas tirkšliškių tekstas „Susibarė“, paskelbtas A. Girdenio parengtame tekstų rinkinyje „Taip šneka tirkšliškiai“ (Girdenis 1996: 13–50). Atkreipkime dėmesį į nedidelį šio itin ekspresyvaus dialogo fragmentą, pavyzdžiui: E. Vo malāgis kaip žaltys ū. Vo malāvim[a]s pasiūtės ū, neišpasakyt[a]s: mēt[a] ir āud[a], mēt[a] ir āud[a]! I kās tavo teñ to[je] galvō[je] tuos lizdūs, tuos raštūs tōkius rāšo, Jēzau! Koks y malāvim[a]s, koks ū malīm[a]s, koks y dirbimas! Nedūok Pōndie! Kaip žmōguo prōto nebē! K. Įdēsma to prōto. E. Neįdēsi, žaltj. K. Ka būtj prot[a]s būvēs, būtj senās dienas³ jau tāvo kāulai subyrējē.⁴

Ši palyginti trumpa žmonos (E.) ir vyro (K.) barnio atkarpelė, kurioje pastarasis grasina netgi mušti pačią, kaip matome, pilna išraiškingos frazeologijos (*met[a] ir aud[a], galvo[je] tuos raštus tokius rāšo*), tradicinių pejoratyvinių kreipinių (*žalty*), piktų grasinimų (*įdēsma to proto, būtj senas dienas jau tavo kaulai subyrējē*), didėjančio ekspresyvumo tvarka surikiuotų žodžių (*malavimas, malimas, dirbimas*), netgi tradicinių kreipinių į Dievą (*Jezau, neduok Pondie*). Aišku, kad toks įsismarkavusių žemaičių pašnekesys skirtas ne svetimo žmogaus ausims ir neįmanomas jokiomis dirbtinėmis sąlygomis, pavyzdžiui, prieš dialektologo arba tautosakininko mikrofoną. Iš dainos žodžio, kaip sakoma, neišmes: atidesnis skaitytojas sugebės prideramai įvertinti tokių tekstų autentiškumą bei savitą ekspresiją, o paviršutiniškesnis geriau jų tegu neima į rankas. Prisiminkime paprastą tiesą: kas žemaičiui jo kasdieninėje kalboje visai normalu ir įprasta, tas dažnam aukštaičiui labai negražu ar netgi nepadoru. Tai pirmiausia susiję su stilistiniais tarmių skirtumais ir nuo seno gali būti įvairiausių nesusipratimų bei anekdotiškų situacijų priežastis. Ypač žemaičių tradicinės kalbėsenos rupumas bei ekspresyvumas šokiruoja šiek tiek praprususius, snobiškus miesto pusintelligenčius, jau nutolusius nuo valstietiškosios kultūros: tokie žmonės kartais linkę kaimo gyvenime išvelgti banalokai, stereotipiškai suvokiamą „rūtų darželio“ romantiką, o ne kietą ir šiurkščią tikrovę.

Kadangi šioje publikacijoje pavyzdžių skaičius gana didelis, patogumo sumetimais visa turima medžiaga suskirstyta į keliolika mažesnių grupelių, kurių ribose tradicinių keiksmų formulės dedamos iš eilės abėcėlės tvarka. Į atitinkamas

³ „Seniai“.

⁴ Skaitytojo patogumo sumetimais tekstas transponuotas į bendrinę kalbą: nuosekliai keičiama jo fonetika, tačiau išlaikomos šiaurės žemaičių telšiškių tarmės morfologijos bei žodyno ypatybės. Fragmentas paimtas iš dialogo „Susibarė“ vidurio (Girdenis 1996: 36).

grupeles keiksmi pakliuvo pagal juose minimas tikrovės realijas: įvairių mitinių būtybių, laukinių ar naminių gyvūnų, augalų, negyvosios gamtos daiktų bei reiškinių, pavojingų ligų bei negalavimų, žmogaus kūno dalių, socialinės sferos daiktų, visokių nelaimių, pražūtingų veiksmų pavadinimus. Toks skirstymas gana paprastas ir toli gražu ne pats tobuliausias, bet ir jis padeda atskleisti tradicinių formulių įvairovę. Minėtosios realijos figūruoja ir aukštaitiškuosiuose formulinių keiksmų variantuose. Šiaip jau mums rūpimus keiksmus galima skirstyti įvairiais aspektais: pagal formulių struktūrą jos gali būti skiriamos į „siunčiamąsias“, vadinamuosius prakeiksmus bei grasinimus, pagal posakio obsceniškumo laipsnį – į „tikruosius“ keiksmus bei jų švelnesnius, neutralesnius pakaitalus – eufemizmus, pagal kilmę tai gali būti autentiški žemaitiški dariniai arba skolintų keiksmų (paprastai slavizmų) eufemistiniai perdirbiniai. Tradiciniuose keiksmuose obsceniniai, sakraliniai, mitologiniai ir kitokie elementai dažniausiai esti glaudžiai susipynę, o juos atskirti bei interpretuoti ne taip jau paprasta.

„Siunčiamosiomis“ keiksmų formulėmis stengiamasi nusikratyti kuo nors neįtikusio asmens, išvaryti jį kuo toliau, į žmogui pavojingą, nemalonią, piktyjų jėgų gyvenamą vietą. Klasikiniai tokių posakių pavyzdžiai yra siuntimai pas mitinį personažą, kurių gausiai užfiksuota ir Žemaitijoje, pavyzdžiui: *Eik tu po velnio raišo!* Nv; *Eik velniams dantų rakinėti!* Krš; *Eik tu po šimto nelabuųjų!* End; *Nešdinkitės po biesų!* LzP III 14; *Eik sau po giltinių!* S. Dauk. Dažnai tokiose „siunčiamosiose“ formulėse jokia konkreti mitinė būtybė neminama, tenkinamasi jos gyvenamosios vietos pavadinimu, pavyzdžiui: *Gyvas į peklą nudardėsi už tokį darbą!* Žem; *Eik į peklą autų skalbti!* Šv; *I važiukiatav, ka noriatav, į peklą: mun jūsū nereik!* LKT 48 (Žd). Kad *peklėje*, tradicinėje pomirtinės bausmės vietoje, laikosi, gyvena velniai – nusidėjėlių kankintojai, žinoma kiekvienam valstietiškosios kultūros atstovui, todėl tokia „topografinė“ substitucija visiškai suprantama (plg. Мокиенко 2003: 40). Iš dalies kalbėtojas taip elgiasi ir eufemistiniais sumetimais, vengdamas pavojingo personažo paminėjimu užsitraukti šio rūstybę.

Vadinamieji prakeiksmi nesunkiai skiriami nuo „siunčiamųjų“ formulių: jie paprastai prasideda žodeliais *kàd, tegù, teguĩ, lái*, kartais ir jaustukais *ãk, ð*, pavyzdžiui: *Kad tave devyni perkūnai sudaužytų!* TDr III 164 (Skdv); *Tegu aną parkūns atemie!* DūnŽ; *Ak, kad jus sraigiai suėstų!* Sim; *O kad tavie šiltą dieną būtų šalta!* Lpl; *Tegul anuos ten devyni drugiai suktrato!* A 1885, 118. Dažnai tokios formulės prasideda paprasta liepiamosios nuosakos forma: *Rauk aną pikis, tokią bobą!* Tv; *Suk aną brantas!* Šts; *Prapulka iš akių!* Vvr. Paprasčiausios veiksmožinės formulės šia nuosaka ir reiškiamos: *Tepàdvesas, ar mun rūp!* M. Unt; *Tepašiūrsta – neimsu!* Kv. Pridursime, kad tariamoji ir liepiamoji nuosaka – būtinas sakralinių tekstų – maldų, užkalbėjimų, tradicinių gero ir blogo linkėjimų – atributas: be šių formų, kaip ir be specifinių kreipinių, tokie tekstai negali apsieiti. Dažnai prakeiksmi esti gana niūrūs blogo linkėjimai, pasižymintys kraupoka ekspresija: kadaise manyta, kad jie iš tikrųjų gali išsipildyti, jeigu žmogaus nusikaltimai viršija saiką, plg. *Kad jus perkūnas sudaužytų, gyvus žemė prarytų!* Žem; *Ka tu, žalty, kraujais apsišiktumi!* Krš. Pirmajame pavyzdyje matome ir aiškią mitologinę motyvaciją:

žemė čia traktuojama kaip gyvas, pavojingas padaras, plg. dar kuršėniškių posakį: Žemė visus šera, visus i suėda.⁵

Formulinių grasinimų pasitaiko rečiau, atitinkamai mažiau jų atsidūrė ir mūsų sąrašė. Jie šnekamojoje kalboje paprastai atlieka savotiško gąsdinimo, bauginimo vaidmenį, kartais esti ir nepikti, veikiau juokaujamojo pobūdžio, plg. *Kad aš tau paimsiu pečšluostę, tu eisi zengdamas* (zvimbdamas)! End; *Ištarabanysiu aš tave už devynių mylių!* Vks; *Aš tau iširkuosiu* (išpersiu) *kailį, kad ir mirtąją dieną atsiminsi!* Vks.

Labai svarbų vaidmenį formuliniuose keiksmuose ir apskritai įvairiuose folkloro tekstuose vaidina vadinamoji eufemizacija – procesas, kurio metu šiuurkštus ar nešvankus žodis keičiamas švelnesniu, neutralesniu. Tokių pakaitalų – eufemizmų esti visokio pobūdžio: fonetinių, leksinių, darybinių⁶. Lietuvių tarmėse bei tautosakoje eufemistinių substitutų gausa išsiskiria vadinamoji mitologinė leksika: vien velnio pavadinimų šiuo metu užfiksuota daugiau kaip keturi šimtai. Tai natūralu ir suprantama, nes velnias – žmogui itin pavojinga mitinė būtybė. Mums rūpimuose žemaičių keiksmuose randame šiuos eufemistinius velnio pavadinimus: *bālas*, *bīesas*, *brāntas*, *būdelis*, *gābikis*, *juodāsis*, *kēlmas*, *nāpštis*, *nelabāsis*, *myliāusiasis*, *pelkỹs*, *pikis*, *pikšis*, *rākalis*, *ūbagas*, *veivelỹs*, *velēkis*. Kai kurie iš jų, kaip antai *bālas*, *pelkỹs*, tik keiksmų formulėse ir tevertojami. Labai populiarius velnio eufemizmas yra *kelmas*: šis eufemistinis pakaitalas atsirado ne todėl, kad pavojingasis personažas dažnai po kelmu gyvena ar tenai slepia savo turtus, bet dėl fonetinio panašumo į draudžiamąjį žodį. Aiškūs fonetiniai eufemizmai yra ir *veivelys*, *velėkis*: pastarasis šnekamojoje kalboje gali reikšti kokį labai susivėlusį daiktą, plaukų kaltūną. Tarp eufemizmų populiarius ir skoliniai, kurie kalbėtojui gali atrodyti „gražesni“, priimtinesni už pavojų keliantį draudžiamąjį žodį: tai *biesas*, *brantas*, *būdelis*, *pikis*, *rakalis*. Saugumo sumetimais tradicinių keiksmų formulėse žemaičiai metonimiškai pavartoja ir piktųjų dvasių gyvenamosios vietos pavadinimus: *balà*, *peklà*, *pēlkē*, *plỹnē*, *smalà*.

Keletą žodžių reikėtų pasakyti ir apie skolintųjų keiksmų – žinomų slavizmų – eufemistinius perdirbinius, be kurių šiuolaikinių keiksmažodžių tyrinėtojai jau praktiškai nebeįmanoma išsiversti. Atidesnis skaitytojas, aišku, supranta, kad dalis paskutinės grupės pavyzdžių, plg. *Jebpīt vajēlis!* End; *Jetīt tararái!* End; *Jidrīta talalēlis!* LPr (Sd); *Māt tabalái!* Vvr; *Māt tararái!* Šts, iš tiesų yra garsiųjų rusišku keiksmų, vadinamojo mato, perdirbiniai. Kai kurie jų, galimas daiktas, bus pakliuvę į žemaičių apyvartą dar prieš tarybinę epochą, caro laikais. Tyrinėtojų požiūris į tokius keiksmus mūsų dienomis keičiasi, palengva nyksta įsisenėjusios klaidingos ideologinės nuostatos, pavyzdžiui, kad jie atsiradę dėl totorių įtakos. Jau seniai mokslinėje apyvartoje priimta laikytis garsaus rusų filologo Boriso Uspenskio nuomonės, kad matas tėra likutis tam tikros mitologinės formulės, kurios „negrąžiojo“ veiksmo subjektas yra šuo, tradiciškai laikytas nešvariu gyvuliu. Šia formule

⁵ T. y. augina žmogui maistą, bet ir priglaudžia jį po mirties.

⁶ Plačiau apie juos galima pasiskaityti, pvz., Jasiūnaitė 2005; Marcinkevičienė 1998.

norima pasakyti, kad keikiamasis yra šuns vaikas, kalės vaikas – netikusios kilmės žmogus. Pati formulė sietina ir su kitomis mitologinėmis, religinėmis, folklorinėmis asociacijomis (plg. Успенский 1996). Vadinasi, mums nėra ko labai baidytis ir žemaitiškųjų jos perdirbinių, kurie lietuvių kalbos dirvoje yra labai pakitę, gavę ištiktukų bei mažybinių žodžių.

Autorė tikisi, kad žemaitiškųjų formulinių keiksmų gausa bei įvairovė sudomins įvairių humanitarinių disciplinų atstovus: čia yra ką veikti ir tautosakininkui (ypač paremiologui), ir etnologui, ir etnolingvistui ar sociolingvistui. Žanro specifika mūsų laikais nebeturėtų gąsdinti smalsaus ir imlaus tyrinėtojo. Juo labiau kad dabar, kaip žinoma, yra padidėjęs susidomėjimas burtais, tikėjimais, užkalbėjimais, o pastarieji dažnai turi tiesioginį ryšį su formuliniais keiksmiais. Žemaitiškųjų keiksmų vieta mokslinėje apyvarčioje, o ne sudulkėjusioje autorės kartotekoje.

ŠALTINIAI

- DvPSO – *Pasakos. Sakmės. Oracijos*, surinko M. Davainis-Silvestraitis, parengė B. Kerbelytė ir K. Viščinis, Vilnius, 1973.
LKŽ – Lietuvių kalbos žodynas, t. I–XIX, Vilnius, 1956–1999, t. XX, Kaunas, 2002.
LPr – Alvydas Butkus. *Lietuvių pravardės*, Kaunas, 1995.
LŽPT – Jonas Balys. *Lietuvių žemdirbystės papročiai ir tikėjimai*, Silver Spring, 1986.

LITERATŪRA

- Girdenis Aleksas 1996. *Taip šneka tirkšliškiai: Šiaurės žemaičių telšiškių tarmės tekstai su komentarais*, Vilnius.
Jasiūnaitė Birutė 1995. Endriejaviškių pejoratyvinė leksika: (Neigiamieji žmogaus apibūdinimai), *Kalbotyra*, t. 44 (1), p. 35–57.
Jasiūnaitė Birutė 2005. Eufemizmai tarmėse bei tautosakoje: problemos ir perspektyvos, *Baltistica*, 6 priedas, p. 101–117.
Marcinkevičienė Rūta 1998. Eufemijos grimasos, *Kalbos kultūra*, Nr. 71, p. 75–78.
Sidabrienė Janina 1983. Židikų apylinkės neigiami linkėjimai, *Mūsų kalba*, Nr. 1, p. 15–16.
Мокиенко В. М. 2003. Русская бранная лексика: цензурное и нецензурное, кн.: *Словарь русской брани*, Санкт-Петербург, p. 10–61.
Толстой Н. И. 1995. Язык и культура, кн.: *Язык и народная культура: Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике*, Москва, p. 15–26.
Успенский Б. А. 1996. Мифологический аспект русской экспрессивной фразеологии, кн.: *Избранные труды*, т. 2, Москва, p. 67–161.

SAMOGITIAN SWEARING FORMULAS

BIRUTĖ JASIŪNAITĖ

Summary

The present publication makes an attempt to attract attention of the reader to uninvestigated sphere of traditional Samogitian culture – swearing formulas. The publication consists of more than 450 examples of such formulas and short commentary of them.